

L'ESTUDIANTINA

Ramon AMIGO

Cada any, per Sant Tomàs, penso en un castellanisme la divulgació del qual es deu sobretot als estudiants de batxillerat. Es gairebé una paradoxa per tal com l'estudiant fa un esforç integral per a encaminar-se cap en un millorament que s'acosti a la perfecció dels coneixements i, nogensmenys, en aquest cas, fa consolidar un barbarisme lingüístic; és com dir, fet i fet, que contribueix —sense adonar-se'n, n'estic segur— a un desmillorament col·lectiu de la llengua del país. M'hauria de referir, principalment, als estudiants de lletres, és cert. Deixeu, doncs, que excusi una mica els que han escollit les ciències.

Penso, en parlar així, en la paraula "tuna", tan afermada ací els últims anys que molts ni han reparat que és un substantiu que no ens pertany.

Fa gràcia, entre els estudiants, de poder fer jugar el doble significat del mot castellà "tuna", que també vol dir vida de droperia, lliure i vagabunda.

A casa nostra, la paraula **estudiantina** no es presta a cap doble sentit. Significa exclusivament una colla d'estudiants organitzada per a anar pels carrers tocant i cantant.

Si jo era estudiant, i treballava intensament tal com fa la majoria d'ells, em doldria que, arran de la "tuna", se'm pogués atribuir una vida d'oci i de vagància.

En català, l'**estudiantina** no té res a veure amb el bergant (brètol, pillet), amb el belitre (home roí) ni amb el truà (home de males arts) a què, si fa o no fa, equival el castellà "tuno" ("tunante").

Sembla clar que en l'elecció del mot que expressa el grup d'estudiants que va pel carrer cantant i tocant instruments de corda hi va haver un punt de partida de pensament molt diferent a Catalunya que a Castella. En un lloc es va veure només l'estudiant, sense res més. A l'altre sembla com si —en aquest cas concret— se l'hagués volgut en certa manera assimilar —encara que només sigui d'una manera jocosa, potser— al sentit principal del substantiu "tuno".

Els dos arguments adduïts (l'autenticitat de la paraula **estudiantina** en la llengua i en la mentalitat del país, i el sentit pejoratiu a què es pot prestar la paraula importada) haurien d'ésser suficients perquè **estudiantina** fos d'ara endavant la paraula preferida. Val a dir que és més llarga (sis síl·labes —compteu-les bé— contra dues); però això només pot ésser un inconvenient en termes mercantils (les dècimes de segon que exigeix la pronunciació de quatre síl·labes més podrien arribar a ésser valorades pel capitalista modern) i no n'ha d'ésser cap en el camp de la ciència o de l'esperit.